

Zakládací listina kláštera Opatovic nad Labem.

Léta od vtělení Páně 1073 v úctě k Svaté a Nerozdílné Trojici já Vratislav, král český, oznamuji všem, že poustku svého předního služebníka, totiž Mikulce, ležící v hradeckém kraji a podléhající řádovou poslušností břevnovskému klášteru, od nynějška prohlašuji a za prohlášenou potvrzuji jako samostatnou a jako opatskou; toto pak opatství povýšené do úcty, jaká prelátům přísluší, svému kaplanu Ondřeji, mnichu, který složil sliby a který byl vychován v dokonalé znalosti řádového života a který vyniká předobrymi mravy, připisuji a do majetku i k řízení dávám svým nezrušitelným a neporušitelným rozhodnutím, aby jak on sám, tak i jeho nástupci nepodléhali ani opatu ani převoru ani jiné osobě z jmenovaného (tj. břevnovského kláštera) a nýbrž jen mně a mým nástupcům, a aby byli také zavázáni poslušností svému biskupu podle ustanovení kanonického práva. Poněvadž však si rozvažují, že vše na tomto světě podléhá změnám a přerozmanitě v jiné podoby přechází, svým svatosvatým právem odevzdávám tyto statky a důchody do majetku řečenému už klášteru svatého Vavřince (tj. opatovického), jak mi to vnuká boží milost, pro bezpečnost svého království a na odpuštění svých hříchů svých rodičů a předchůdců. Činím tak za radostného souhlasu svých bratří, totiž pana biskupa Jaromíra, Otty a Konráda i všech velmožů českých, kteří jsou přítomni a společně to schvalují, aby uvedené zboží žádný klerik ani laik nechtěl uchvátit k vlastnímu prospěchu, ale aby je společně drželo ono společenství stále tam v boží službě zůstávajíc a aby z majetku toho společně žilo.

Statky pak jsou tyto: ves Osice s lidmi tam službou vázanými i na vinici, také dva vinaře jménem Žába a Raten, a jejich potomky jsem klášteru připsal. Je také nutno si uvědomit, že ten, který by třeba jsa svobodný se uvázal v držení oněch jmenovaných statků v Opatovicích a Osicích, o nichž už byla řeč, necht' je vázán podobným nevolnictvím, ale bude osvobozen od daní králi, avšak zavázán k nevolnickým pracím. Také další ves, Osiky, se všemi tamními obyvateli, také ves jménem Vysoká, i ves Břehy a řeku, která obtéká tam les a chmelnici, jež je kolem Labiště, také ves Přelouč s obyvatelstvem a chmelnici i polnosti téhle vsi po celé jejich rozloze, kam až se táhnou; ves Mokošín s obyvateli, také ves mezi Mokošínem a Příluky nazvanou Opatovici, také Soprč a okolní lesy, také ves Hlínu, která zove Kostelní. Z Přelouče okolní lesy vedle téže vsi až k řece Rokytce a až k lesu Vrbatovu a Zdislavou. Ve vsi Nedělišťě a ve vsi Dolany také troje popluží. Vesnice na Brněnsku na Moravě k ubytování a výživě bratří, již jsou vysíláni k vybírání poplatků z trhů. Hranice pak této vsi jsou od potoka Ljuby k borovnici, od borovnice pak až k veřejné cestě, od veřejné cesty až k po-zemkům téže vsi. Daletičín také na Brněnsku a újezd Olešnice, který ohraničují bílé kameny a z jedné strany řeka Svratka a z druhé Svitava. Hranice pak tohoto právě lesa jsou tam, kde les končí a vede cesta do Čech. Tyto pak důchody patří jmenovanému klášteru: ve všech obcích na Moravě devátý trh a po devíti týdnech k shromažďování nebo sbírání ostatních důchodů, totiž v Olomouci, Přerově, Břeclavi, Brně, na Ivani, Strachotíně, na Pavlově poplatek z mostu, ale nikoli z trhu, ve Znojmě trh a poplatek z mostu vždy de-sátého týdne, na Hradci podobně, v Rokytně toliko poplatky z trhu, ve Stra-choticích poplatek z cesty, na Oslavě jedenáctý týden; uděluji opatovi povolení, aby si v něm vybíral poplatky týmž způsobem z mostu, jak si vybírá kníže a biskup. Tyto tedy dary, které jsem snesl svému klášteru, ať zachovávají nynější i bu-doucí a nikdy ať jim není konec. Řečený už Mikulec pak daroval pozemek v rozloze jednoho jitra na Vraclavi, Tezlin, představený hradecký, pozemek i jitra v Plačicích. Opat Bolerad daroval témuž chrámu pole u Libišan, můj kaplan Geco obec Platinice. Já pak přidávám vodu Trstenickou od Roztok až k Prachovicům. Témuž chrámu daroval můj dvořan Šebor ves Lodín. Jestliže by někdo z knížat, mých nástupců, nebo jestliže by jakákoliv jiná osoba se stavěla na odpor v cestu mým

ustanovením a darům, nebo je učinila neplatnými, ten necht' na sebe uvalí hněv všemohoucího Boha a necht' jeho hanebnosti nezůstanou nepotrestány. Já Jaromír, z milosti Boží šestý biskup posvátné pražské diecéze, připojuji k tomuto daru kletbu, aby na příště každý, ať kníže, ať biskup, ať jakákoli poddaná osoba shora řečeného přeslavného krále Vratislava a jeho velmožů, kdo by tohoto posvátného opatření nebo nějaká ustanovení zrušil a tak darování mařil, takový, kdo by mařil ustanovení církve, ať je proklet a v den soudu ať nespátří tvář Hospodinovu, ale ať spolu s Jidášem i s Herodem, se všemi odsouzenými a zavrženými, spolu s ďáblem a s jeho anděly necht' sestoupí do pe-kel k věčnému svému trápení.

Tak nyní zapíšeme, co se stalo božskou prozřetelností skrze zásluhu svatého Vavřince řečenému králi ohledně založení tohoto opatství. „Zkrátka téhož času, když řečený král zavítal na hrad Hradec, při procházce k břehu Labe poté, co tam spatřil loď, rozhodl se na ni se svými průvodci nastoupit. Tak se plavidlem přiblížil až k řečenému místu nacházejícímu se na břehu oné řeky. Tu na lodi za jasného nebe a poklidného toku usnul a v líbezném snu spatřil svatého Vavřince, který jej nabádal, aby se u břehu rychle probudil a jeho místo, skrze které bude na věky vítězem, jak nejlépe může, povýšil, bohatě obdaroval a, jak bylo řečeno, ustanovil, že bude opatstvím, i toto ustanovení potvrdil.